

ASiantuntijalausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tie-dejaostolle

Aika: keskiviikko 8.11.2023 klo 9.30

Asia: HE 41/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024

Teema: Tuglas-seuran toiminta Suomen ja Viron välisen yhteiskunta- ja kulttuuriyhteistyön kehittämisessä ja tähän liittyvä 150 000 euron määräraharave, jonka Tuglas-seura pyytää valtiovarainvaliokuntaa ottamaan huomioon päätettäessä vuoden 2024 talousarviosta.

Taustaksi kulttuuriyhteistyöhön jaettavien tukien epätasapaino Suomen vironkielisille ja venäjänkielisille

1. Suomessa asuu tällä hetkellä 94 000 venäjänkielistä ja 70 000 vironkielistä henkilöä.
2. Suomen valtio on tukenut vuosittain eri kanavien kautta Suomi-Venäjä-yhdistyksiä 1,6 miljoonalla eurolla ja Suomi-Viro-yhdistyksiä 440 000 eurolla. Näiden kahden suurimman kieliryhmän saama tuki ei ole tasapuolisti, kun otetaan huomioon, että kieliryhmät ovat melko saman suuruisia. Vaikka Suomi-Venäjä-ystävyyseuran saama tuki poistettaisiin kokonaan, venäjänkielisten yhdistysten saama tuki on silti kaksinkertainen suomenvirolaisiin verrattuna.
3. Vuoden 2014 Krimin valloittamisen jälkeen Suomi-Venäjä-seura on saanut tukea yli 10 miljoonaa euroa, vastaavasti Suomi-Viro-yhteistyötä tekevät ystävyysjärjestöt ovat saaneet näiden vuosien aikana tukea 2,6 miljoonaa euroa.
4. Edellä mainitun lisäksi Yleisradio tuottaa päivittäin venäjänkieliselle väestölle uutiset venäjäksi. Tämän lisäksi mm. Helsingin Sanomat tuottaa uutisia venäjäksi, myös monet kunnat tuottavat tiedotusmateriaalia venäjäksi. Suuri osa Suomessa asuvista virolaisista ei osaa suomea ja näin ollen he jäävät Suomea koskevan uutisoinnin ulkopuolelle.
5. Vuonna 2013 Suomen opetus- ja kulttuuriministeriö perusti Cultura-säätiön, jonka tavoitteena on kaksisuuntaisen ja monialaisen integraation edistäminen, tavoitteena on lisätä venäjänkielisten osallisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa ensisijaisesti kulttuurin ja tiedonvälityksen keinoin. Tätä täysin samaa työtä lähes samankokoiselle vironkieliselle väestöosalle tekee ja on tehnyt jo vuosia Tuglas-seura.

Tuglas-seura

- Edistänyt yli 40 vuotta Suomen ja Viron välistä yhteistyötä ammattimaisesti.
- Suomen suurin Suomen ja Viron välinen ystävyysseura (3 000 jäsentä), seuran tiedotuskanavia seuraa joka kuukausi 23 000 suomalaista ja virolaista.
- Hallinnoi Helsingin Suvilahdessa Viro-keskusta, jossa vierailee vuosittain yli 12 000 kävijää.
- Tapahtumatuottaja – suurin tapahtuma kulttuurifestivaali Martin markkinat Helsingin Kaapelitehtaalla, jossa vierailee kahden päivän aikana 15 000–19 000 kävijää. Tapahtuma on ilmainen osallistujille.
- Suomenvirolaisten tärkein kulttuurin avulla kotouttaja Suomessa.
- Jäsenlehti Elo julkaistaan nykyisin suomeksi ja viroksi, seura tuottaa vironkielistä tiedotusta suomenvirolaisille myös sosiaalisen median ja verkkosivun kautta.
- Verkostojen ja yhteistyön luoja, yli 120 yhteistyökumppania vuodessa. Suomen laajimmat verkostot Viroon ja Suomessa asuviin virolaisiin.
- edustaa suomenvirolaisia valtioneuvoston asettamassa Etnossa (Etnisten suhteiden neuvottelukunta).

Tuglas-seuran tiedotuskanavia käyttää moninkertainen määrä kuin mitä seuralla on jäseniä. Tuglas-seura ylläpitää Suomen tärkeintä suomenvirolaisille suunnattua tiedotuskanavaa, nyt hakemallamme avustuksella pystyisimme tiedottamaan tästä niistä, jotka eivät ole tietoisia asiasta. Ei riitä, että tekee oikeita asioita, jos niistä ei tiedetä.

Tuglas-seura tuottaa viisi kertaa vuodessa jäsenlehden, joka alkoi ilmestyä kaksikielisenä vuoden 2023 alusta lähtien. Lehden kaikkia artikkeleita on mahdollisuus lukea seuran verkkosivujen kautta. Vuonna 2024 Tuglas-seuralla on kunnianhimoinen tavoite saavuttaa lähes kaikki Suomessa asuvat virolaiset ja ne tahot, jotka opettavat Suomessa vironkieltä. Kaksikielinen Elo ja Tuglas-seuran vironkielinen viestintä sisältävät tärkeää tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta ja kulttuurista suomenvirolaisille, joille ei ole olemassa muita vastaavanlaisia tiedotuskanavia. Tavoitteena on kontaktoida ne Suomen kunnat, joissa suurin osa suomenvirolaisia asuu. Tuglas-seuralla on hyvät mahdollisuudet tavoittaa nämä kohderyhmät, mutta seuralta puuttuu sitä varten tarvittavat taloudelliset resurssit.

Tuglas-seura on Suomen merkittävin virolaisen yhteiskunnan ja kulttuurin asiantuntijataho Suomessa. Vuonna 2023 seura aloitti yhteistyön Suomen Kuntaliiton kanssa. Yhteistyön perustana on Suomen ja Viron Kuntaliittojen tekemä vuoden 2022 lopussa valmistunut Suomen ja Viron välisen kuntayhteistyön selvitys, josta kävi ilmi suomalaisten ja virolaisten kuntien tarpeet ja tahtotila yhteistyölle. Suomen ja Viron välisellä kuntayhteistyöllä on mahdollista saavuttaa tehokkaampia palveluketjuja ja uusia kustannustehokkaita toimintatapoja. Tämä työ on seuralle uutta toimintaa, jonka käynnistämiseen seura tarvitsisi lisäresurssin yhteistyön käynnistämiseksi.

Suomen ja Viron uudessa suhderaportissa 1+1=3 nousi jälleen esille historian heikko tuntemus. Tätä varten Tuglas-seura haluaa panostaa vuonna 2024 lapsiin ja nuoriin. Suomalaiset oppilaitokset ovat usean vuoden ajan toivoneet Tuglas-seuralta historiaan liittyvää aineistoa, oppimateriaalia ja luentoja. Seuralla ei ole ollut resursseja toteuttaa niitä.

Tuglas-seuralla on hyvä käsitys siitä, mitkä ovat tämän hetken keskeiset tarpeet Suomen ja Viron välisen yhteistyön kehittämiseksi, mutta seuran normaalit resurssit riittävät vain sen perustarpeisiin. Mikäli seura saisi 150 000 suuruisen tuen, se pystyisi vastaamaan tarpeisiin, josta hyötyy koko Suomi.

Perustelut 150 000 euron kustannusarviolle

- Tuglas-seura tekee tällä hetkellä erittäin kustannustehokkaalla henkilö- ja talousresurssilla (viisi kokoaikaista työntekijää) saman työmäärän kuin usea Suomi-Venäjä yhteistyöhön keskittynyt järjestö yhteensä. Avustus mahdollistaisi lisätyövoiman palkkaamisen sekä muun ulkopuolisen avun, mm. käännöstyön hankkimisen. (60 000 euroa)
- Kaksikielisestä lehdestä tiedottaminen ja sen jakelun kasvattaminen tarkoittaa paino- ja jakelukustannuksien nousua. Se vaatii myös työpanosta uudenlaisen jakeluverkoston luomiseen ja tiedottamiseen. (35 000 euroa)
- Haetulla lisämäärärahalla seura pystyisi vastaamaan oppilaitosten toiveisiin. (30 000 euroa)
- Suomen ja Viron välinen uudenlainen kuntayhteistyö säästää parhaimmillaan euroja ja luo uusia tehokkaampia toteuttamistapoja. Haetulla lisämäärärahalla pystytään toteuttamaan pilotointihanke ja vastaamaan juuri niihin tarpeisiin, jotka nousivat esille Suomen ja Viron kuntaselvityksessä (mm. vihreä siirtymä, teknologian ratkaisut, terveydenhuolto, kaupunkisuunnittelu ja opetus). (25 000 euroa)
- Hankkeiden vaikutukset ovat pitkäaikaisia – niillä luodaan uudenlainen kulttuuri Suomen ja Viron väliselle yhteiskunta- ja kulttuuriyhteistyölle

Helsingissä 6. marraskuuta 2023

Jaana Vasama

Tuglas-seuran toiminnanjohtaja

jaana.vasama@tuglas.fi

puh. 040 198 2758